Gledališče in koncerti

Koncert violončelista Popova

Violončelist Slavko Popov je še naš dobri znanec, saj se je v zadnjih letih že ponovno pojavljal na naših koncertnih odrih. Tako je tudi te dni priredil solistični večer v mali dvorani Filharmonične družbe, in sicer v okviru ljubljanske Glasbene matice.

Spored skladb, ki jih je izvajal, je imel isto fiziognomijo, kot vsi sporedi virtuozov, ki skušajo v prvem delu še poslužiti visoki umetnosti, v drugem pa poslužijo bolj svojim lastnim izvajalskim odlikam in njim primerno — da jim razumljivo pridobijo pri občinstvu priznanje — izberejo v pravi smeri učinkovita dela. Prvi del danega sporeda je bil nekako po tem načelu izpolnjen z Beethovnovo sonato A-dur za violončelo in klavir ter s Saint-Saensovim koncertom A-mol za violončelo in orkester, odnosno v priredbi za klavir. V drugem delu pa so se vrstile skladbe, ki streme po učinkovitosti deloma s sladkobno čustvenostjo, deloma z zahtevo po visoki tehnični popolnosti, in so bili ti različni glasbeni utrinki last prav različnih skladateljev, kot so se vrstili: Bruch s sanjavo obdelano hebrejsko melodijo, Schumann z razvpito poznano »Träumerei«, Moskovski s Kitaro, ki učinkuje iz podobnostnega doživetja, Rahmaninov s čustveno opojeno Elegijo, Faure z ritmično zibajočo se Havanero ter nepogrešljivi Poper s tehnično igračko, ki ima naziv Pesem.

Ob umetnikovem izvajanju je prav jasno izstopila poglavitna vrednota, ki ima svoj značaj v pojmu: virtuoznost. Vse to podajanje je namreč prav bahaško slonelo na tehnični izglajenosti, ki so ji res težke in zavite tonske tvorbe igrača, ki jih povzema z nekakim prikritim prešernim posmehom, češ, kje mi je tekmec? Pa je tudi res nekam redkost taka rutina še zlasti na violončelu, ki je prav s tehnične strani jako nevaren in zahrbten inštrumet, sposoben svojega mojstra spotakniti celo tam, kjer se zdi samemu sebi najbolj nezmotljiv. V tem pogledu ima umetnik sposobnosti celo v obeh rokah in mu desnica izvablja tudi jako lep in poln ton, kot ga ne srečaš na vsak korak. Če pa obračaš s te strani pozornost bolj v notranjost ter grebeš po tej igri za vsebino, se počutiš postopoma bolj izdanega in zapuščenega. Ne da bi mogel reči, da je to igranje brez čustva; ali to čustvo je vse lažje vrste, nekako tako, kot je poznano iz petošolske zaljubljenosti, ko celo nezavestno sili v ospredje podtalna čut. Takih vsebinskih sestavin je bilo mnogo in zlasti v drugem delu sporeda; a tudi Saent-Saensov koncert, ki v tej svoji podobi kljub jasni klasicistični podlagi tukaj močno sili v romantični sentiment. Zato pa je tem bolj boren in zapuščen ostal v tej igri Beethoven, ki mu je seveda tako opisano čustvo tuje, kar je prav vedel tudi izvajalec sam, ki pa je — ker globlje poti ni videl ali ne poznal — odigral prav za prav res samo note v njih zaporedju in je ostala Beethovnova sonata pred nami le papir — lupina brez jedra. S tem pa je končno jasno podana slika umetnika Popova, ki si je osvojil v glavnem le umetniško površino; saj ga globine niti ne zanimajo ne. Gotovo prav dobro ve, da se da dandanes z gladko, blestečo površino tudi uspevati.

Violončelista je na klavirju spremljal Marjan Lipovšek. V njegovi igri, ki je bila z ozirom na prilike, v kakršnih je pianist, ki komaj po videzu pozna svojega spremljevalca, povsem brez očitkov, se je mikavno javljala prav obratna smer z ozirom na vsebino, kar je pianistu samo v priznanje. V Beethovnovi sonati je s svojim korektnim, vsebinsko doživetim podajanjem stopil toliko v ospredje, da se je človeku zazdelo, kot da posluša klavirsko sonato s spremljevanjem violončela. Tudi v Saint-Saensovem koncertu je močno izčrpal vsebinsko snov, a tudi njeno izglajeno zunanjo kretnjo. Potem pa se je vedno bolj izgubljal — in tako je bilo tudi prav.

Koncert je bil povprečno obiskan.

Mestni in občinski uslužbenci za nov zakon

Zveza organizacij mestnih in občinskih uslužbencev kraljevine Jugoslavije nam je poslala komunike o seji predsedništva, ki je bila dne 17. januarja 1937 v Zagrebu. Navedbe tega komunikeja so splošno važne.

Komunike predvsem ugotavlja, da je zakon o mestnih občinah bil izdan pod bivšim režimom. Danes ga obče smatramo za reakcionarnega ter so v njem predpisi, s katerimi so mestni uslužbenci težko prizadeti. Zakon obsega dalje reakcionarne predpise glede novih službenih statutov, s katerimi je bilo okrnjeno načelo samouprave mest. Sedanja vlada spoznava potrebo, da se revidirajo reakcionarni predpisi zakona o mestnih občinah ter je že napovedala skorajšnjo revizijo. Zveza mestnih uslužbencev zahteva zato, da se ukinejo one določbe, s katerimi so mestni uslužbenci oškodovani. Ker smo tik pred mestnimi volitvami, zato sedaj še ni potrebe, da bi v nekaj mesecih izdali nove odredbe sedanji občinski sveti. Pač pa naj sedanji občinski sveti nekaterih mest izdelajo in uveljavijo nove službene statute za podrejena jim področja. Finančni zakon za leto 1936-1937 omogoča uveljavljenje novih statutov v onih mestih, kjer jih do sedaj sploh niso imeli, kakor na pr. v vardarski banovini. Po drugih banovinah pa zaenkrat še ni nujne potrebe. Ako bi bili novi statuti in pragmatike prehitro objavljene, bi po drugih banovinah, razen v vardarski, utegnilo to povzročiti občinskim uslužbencem veliko škodo. Vsekakor zveza organizacij mestnih uslužbencev je zaradi tega sklenila, da v kratkem skliče glavno zborovanje v Beligradu, kjer bo Zveza razpravljala o potrebnih korakih o tem vprašanju.

Radovljica

K večnemu počitku smo položili Tepinovo mamo iz Predtrga, ki je umrla v visoki starosti 83 let. Bila je skrbna mati 11 otrokom, zvesta tovarišica svojemu možu Jožetu, upokojenemu postajenačelniku, zdaj potrtemu vdovcu. S cerkveno svečano slavnostjo sta obhajala maja meseca lanskega leta izredni življenjski dogodek: svojo biserno poroko v krogu svojih štirih še živih otrok, zetov, snah in vnukov. Kako je bila pokojnica v vseh slojih župnije in okolice priljubljena, je pokazal nepričakovano velik pogrebni sprevod, katerega se je udeležila tudi dolga vrsta uniformiranih domačih gasilcev pod vodstvom načelnika g. Perca. Cerkveni in društveni pevski zbor je nepozabni mami v častem spomin in slovo dovršeno zapel v cerkvi »Usliši nas« in na pokopališču »Človek glej« pod taktirko organista g. Mihelčiča. Vsem iz srca je rekel ob grobu g. dekan Fatur, ki je vodil pogreb ob asistenci domačega kaplana g. Kunstlja in kaznilniškega kurata g. Hafnerja: Vsedobri Bog, ki si dal rajnki Tepinovi mami dočakati biserno poroko na zemlji, pokloni ji še zasluženo biserno krono v nebesih. N. p. v m.

Naše prosvetno društvo je dvakrat s popolnim uspehom vprizorilo Gregorinovo duhovno igro »Kralj z neba«. Prenovljene kulise, nova ozadja in odrska ter svetlobna oprema, dragocen nov sprednji zastor, večinoma nova rimska in judovska oblačila, veliko število vzorno nastopajočih odraslih igralcev (53) — vse to je visoko dvignilo notranji in zunanji efekt posameznih prizorov. Režijo je posrečeno vodil g. kaplan Kunstelj. Na splošno željo in pa, ker igra res zasluži, se bo ponovila v nedeljo, 24. jan., točno ob pol 4 popoldne, tako da bo tudi zunanjim udeležencem mogoča vrnitev z večernimi vlaki.

Ptuj

Ljudsko delo na samoupravnih cestah. Mestno poglavarstvo razglaša, da je banska uprava v Ljubljani določila za proračunsko leto 1937-38 ljudsko delo in odkupnino v dveh enotah ter povprečno dnino na 10 din. Ker mora občinska uprava v smislu tozadevnega pravilnika sestaviti seznamke zavezancev za ljudsko delo, in sicer ločeno za osebe, ki delajo same ali po namestnikih, ter ločeno za osebe, ki plačujejo svojo obveznost denarju, poziva mestno poglavarstvo vse prizadete, da v mestni upravi pregledajo seznam obveznikov ljudskega dela za leto 1936. in podajo morebitne pripombe, v kolikor je obstoječi seznam nepravilen. Enako se ima podati tudi izjava do najkasneje 31. januarja t. l. ali se bo obveznost odslužila z delom, ker se bo sicer plačilo predpisalo v denarju. Na morebitne izpremembe v tem oziru se pozneje ne bo oziralo.

Občinska seja. Danes ob 18 bo plenarna seja mestnega sveta ptujskega v mestni posvetovalnici.

Gimnazijsko podporno društvo. Dne 24. januarja t. l. z začetkom ob 9.30 ima društvo svoj redni občni zbor v gimnazijski konferenčni sobi. Podporniki društva vabljeni.

Opozarjamo na gostovanje mariborskega gledališča z Laverijevo dramo iz jezuitskega življenja »Prva legija«, ki bo ta ponedeljek ob 20. »Prva legija« je izredno močna in zanimiva umetnina, ki je povsod dosegla popoln uspeh. Kot režiser se prvič predstavi ptujskemu občinstvu Peter Malec.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 21. januarja: 12 Odmevi iz Amerike (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Lahka solistična glasba (plošče) — 14 Vreme, borza — 18 Skladbe Joh. Straussa (Radijski orkester) — 18.40 Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Sokolsko predavanje — 19.50 10 minut zabave: Ne za šalo, ampak za res (g. Bogdan Melihar) — 20 Tamburaški orkester 20.30 M. Ravel: Bolero (plošče) — 21.10 Koroške pesmi (zbor koroških pevcev) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Zvoki v oddih (Radijski orkester).

Drugi programi:

Četrtek, 21. januarja. Beligrad: 20 Orkestralni in vokalni koncert. — *Zagreb:* 20 Beligrad. — *Dunaj:* 19.30 Priljubljene opere. — *Budimpešta:* 20.30 Lahka glasba. — *Trst—Milan:* 21 Wagnerjeva opera »Tristan« in »Izolda«. — *Praga:* 19.25 Radijski potpuri. — *Berlin—Hamburg:* 20.10 Plesni večer. — *Beromünster:* 19.40 Čajkovskega koncert. — *Strassbourg:* 20.30 Iz Engadina.

Sport

Vprašanje ustanovitve visoke šole za telesno vzgojo odloženo

Že več let se pri nas piše in govori o potrebi ustanovitve Visoke šole za telesno vzgojo. Športni neuspehi, ki jih leto za letom doživljamo na mednarodnih tekmah, so najzgovornejši dokaz, da ne more biti uspeha, dokler ne dobimo znanstvene ustanove, ki bo skrbela za pravilno izobrazbo šolskih športnih učiteljev. Med tem, ko je n. pr. Nemčija že pred 80 leti ustanovila posebno šolo za telovadne učitelje, ko so v povojnih letih ustanovile športne visoke šole tudi druge evropske države, kakor Italija, Avstrija, Nizozemska, Madžarska, Češkoslovaška, Romunija itd., je ostalo pri nas še vedno le pri pripravah.

Pomisleki proti športni šoli.

Kakor znano, so bili v Beligradu že pred enim letom izdelani načrti za ustanovitev šole za tel. vzgojo. Bili so že odrejeni prostori, konkurz za slušatelje razpisan, do ustanovitve pa ni prišlo, ker za to ni bilo zakonite podlage. Športniki in prijavljeni kandidati so bili razočarani, kajti vsi bi želeli, da bi šola pričela z delovanjem.

Zavlačevanje, kateremu so glavni vzrok težke gospodarske razmere, pa ima tudi svojo dobro stran. Kakor bi želeli, da bi se šola za telesno vzgojo čim prej odprla, tako moramo na drugi strani ugotoviti, da razmere za to še niso dozorele. Najtežje vprašanje bi bilo, kje bi dobili absolventi visoke šole za telesno vzgojo namestitve. Na srednjih šolah je le nekaj praznih mest za učitelje telesne vzgoje in ta bi bila v prvem letu zasedena. Da bi mogli športni klubi nastavljati akademsko izobražene športne učitelje, niti misliti ni, zakaj znano je, da so skoraj vsi naši klubi finančno prešibki in da računajo le na neplačane sotrudnike. Priznati je treba, da s tem trpi kakovost našega športa, priznati pa je tudi treba, da država ne želi vzgajati stanu, kateri še nima pogojev za udejstvoavnje.

Zato bi bilo potrebno najprej pogoje za šolo za telesno vzgojo ustvariti. Tu mislimo na telovadbo na srednjih šolah, za katero je še vedno odmerjenih premalo tedenskih šolskih ur. Medtem, ko imajo na francoskih srednjih šolah štiri do šestkrat tedensko telovadne in športne vaje, ko je nemški prosvetni minister dr. B. Rust vpeljal v šole že peto telovadno uro, smo pri nas še vedno na isti stopnji kakor pred vojno. Naši dijaki imajo telovadbo le po enkrat do dvakrat na teden, so pa tudi razredi, kjer se telovadba sploh ne vrši. Mnoge strokovne šole sploh nimajo telesne vzgoje v svojih učnih načrtih!

V korist ljudskega zdravja in odpornosti bi bilo, da se telesni vzgoji posveča več pažnje. Če bi se po vseh šolah gojila pravilna telesna vzgoja, pri kateri bi se gojile tudi dijaške športne tekme, tedaj je več kot gotovo, da bi se tudi uspehi naših tekmovalcev krepko dvignili. Dokler ne bo športa gojila šola, tako dolgo ne bo široke podlage za vzgojo sposobnih tekmovalcev. V takih okoliščinah tudi športni klubi ne morejo doseči mednarodnih rezultatov.

S tem, da bi se v šole vpeljala vsaj tretja telovadna ura na teden, bi nastopila tudi potreba po novih namestitvah telovadnih učiteljev in šola za telesno vzgojo bi postala tem bolj potrebna. Ministrstvo za telesno vzgojo bo, kakor smo informirani, delovalo v tem smislu.

Kje bodo letos tekmovali naši smučarji?

Najprej v Garmisch-Partenkirchenu, in sicer v alpski kombinaciji, kamor so odšli predsinočnjim tile zastopniki našega belega športa: Praček, Novak, Urban, Heim in Žnidar. Z njimi je odpotovala tudi gdč. Erika Heim, ki se bo kot prva zastopnica našega nežnega spola udeležila težkih mednarodnih tekem v smuku in slalomu. Tekme se vrše v času od 23.—31. januarja. Nato gredo na Češkoslovaško, kjer bodo prvenstvene tekme v času od 30. januarja do 6. februarja. Iz Češkoslovaške se pa podajo v Chamonix, kjer bo svetovno prvenstvo v času od 11. do 18. februarja.

Naši tekmovalci imajo za seboj precej dober trening, vendar spričo neugodne zime, ki vlada pri nas tudi to sezono, ne bodo mogli doseči onih uspehov kakor bi jih sicer lahko. Upamo pa, da bodo vse napravili, kar je v njihovih močeh in jim želimo srečno pot ter dobre rezultate.

Izbirne tekme za določitev državne reprezentance

za Bansko Bistrico in Chamonix priredi JZSZ v soboto in nedeljo, 23. in 24. t. m., v Planici v izvedbi SK Ilirije in SK Rateče-Planica. To seveda v slučaju, da bi bilo državno prvenstvo v Mariboru vsled vremenskih neprilik odpovedano. To se sporoča v informacijo klubom in se jih opozarja na objavo v petkovih časopisih in da ne pošiljajo svojih tekmovalcev prezgodaj v Maribor. Po tej izbirni tekmi bo določena reprezentanca, ki bo nato do odhoda v inozemstvo trenirala pod vodstvom dosedanjih trenerjev v Planici.

Smuški tek Smrekovec-Črna

Olepševalno in tujsko prometno društvo v Črni ima dne 24. jan. svoj tradicionalni smuški tek Smrekovec-Črna za prehodno darilo, katero je podarila Mrs. L. Bargate. Žreb ob 10 pri koči na Smrekovcu, start ob 11.

K startu je dovoljeno samo verificiranim tekmovalcem JZSZ. Razdelitev nagrad ob 16 v Črni.

Znižana avtobusna cena za tekmovalce na progi Prevalje-Črna in nazaj.

Katere športe goji Hitlerjevska mladina

Nedavno je v Berlinu predaval Herman Schenkel ,odbornik za šport v nemški mladinski politični organizaciji H. J. (Hitler Jugend)). Govoril je o vprašanju, katere športe naj bi gojila nemška mladina. Kakor znano, mora v sodobni Nemčiji vsak pokret služiti državnim političnim ciljem in od tega tudi šport ni izvzet. Sam vodja nemškega športa v. Schammer und Osten je postavil geslo: »Med športnikom in vojakom v bodoči Nemčiji ne bo več razlike, ideal nemškega človeka je sinteza športnika in vojaka!«

V tem duhu je govoril tudi mladinski športni voditelj H. J. Poudaril je, da je nemogoče misliti na harmonično vzgojo, pri kateri ne bi igral šport vidne vloge. Če so v tem oziru grešila prešnja stoletja in če je Nemčija vse do leta 1933 vzgajala svojo mladino preveč enostransko, je tem bolj potrebno, da se da telesni vzgoji polna veljava.

Načelo, da je treba vzgajati človeka kot duhovno in telesno skupnost, je že staro. Tudi danes ni več človeka, ki bi zanikal, da je telesna vzgoja zdravstveno in družabno utemeljena. Vendar je značilno za Nemce, katere športe priporočajo svoji mladini. Na prvem mestu je nogomet, ki je znan kot borben in z redkimi izjemami surov šport. Zdi se pa, da si Nemci ravno te borbenosti želijo, zakaj predavatelj je priporočal tudi rughly, boks in tako zvane »Raufspiele«, ki spominjajo na stari grški pankration. Samo je treba naglasiti, da je bila grška telesna kultura v časih, ko so opuščali lahko atletiko in je na njeno mesto prišel surovi pankration, že v razpadu...

Razen omenjenih borbenih športov mora gojiti nemška mladina tudi metanje kijev (v obliki granat), teke v uniformi, streljanje, vaje v pokrajinski orientaciji, signaliziranje in slično. Na dlani je torej, da Nemci tudi v športu ustvarjajo bodočega nemškega človeka, ki bo »sinteza športnika in vojaka«.

Uradna vremenska poročila

Zveze za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, Tujskoprometne zveze v Mariboru, Jugoslovanske zimskošportne zveze in Slovenskega planinskega društva v Ljubljani z dne 20. januarja 1937.

Temperatura se je zvišala, barometer dalje pada. Oblačno je, večinoma sneži.

Rohitnjska Bistrica, danes: 1° C, 15 cm srenja.

Pokljuka, včeraj: —4° C, 5 cm pršiča, na 28 cm podlagi, mala in srednja skakalnica uporabna.

Kranjska gora, danes: —2° C, visoka megla, 15 cm pršiča, sankališče in drsališče uporabno, led 10 cm.

Vršič, Krnica, danes: 20 cm pršiča.

Rateče-Planica, danes: —2° C, visoka megla, 4 cm pršiča na 15 cm podlagi, sankališče uporabno.

Tamar, danes2 30 cm pršiča, mala in srednja skakalnica uporabna.

Zelenica, včeraj: —3° C, 10 cm pršiča na podlagi, avtovožnja do Sv. Ane.

Jezersko, včeraj: —6° C, 20 cm novega snega na 30 cm podlagi.

Kofce, danes: —2° C, oblačno, 10 cm pršiča na 30 cm podlagi, izvrstna smuka na Šiji in Pungratu.

Rimski vrelec, danes: —4° C, 16 cm pršiča na 17 cm podlagi.

Peca, danes: —2° C, 30 cm pršiča na 90 cm podlagi.

Mozirska koča, danes: 15 cm suhega snega na podlagi.

* * *

JZSZ — Zbor smuških učiteljev. Opozarjamo, da se vrši danes ob 20.30 redna seja in sestanek ZSU. Prosimo cenjeno članstvo, da se udeleži polnoštevilno in točno.

STK Moste. Naprošajo se člani, da se polnoštevilno udeleže pogreba za pok. Celar Ivanom, ki bo danes ob 14 iz Hiralnice pri sv. Jožefu.

Občni zbor kluba bo v nedeljo ob 9 v gostilni gosp. Bajca.

Poravnajte naročnino!

Opis našega prvega zdravilišča

(Po raznih virih sestavil dr. A. M.)

(Nadaljevanje.)

Prvo kočo na Donački gori so postavili l. 1860 po prizadevanju dr. Fröhlicha na stroške zdraviliške uprave. Toda kmalu so nastopila vojna leta: 64, 66, 78: pota na Donačko goro so bila pozabljena in lesena koča na vrhu se je razsula. Sekcija avstrijskega planinskega kluba je leta 1883 postavila novo kočo. Tedaj so dali v tisk tudi pregledno sestavljeno »Panoramo Donačke gore«. Pred desetletji je Fröhlichov prijatelj, sanitetni svetnik dr. Hoisel, dal vzidati v skalnati greben spominsko ploščo svojemu, za Donačko goro tako zaslužnemu tovarišu dr. Ernestu Sröhlichu. Trda zima pa je kamen porušila. Sedanjo kočo je l. 1929 postavila podružnica SPD za Rogaško Slatino in okolico.

Danes stoji na vrhu Donačke gore spominski križ iz leta 1934 z napisom: »Edini Up«.

Nima smisla opisovati krasen razgled z Donačke gore v razsežne pokrajine treh sosednih držav. Tu velja: Pridite in poglejte!

Ako pa že nismo v tej gorski pokrajini na planinskih tleh, smo gotovo na zgodovinskih tleh. Ne stoletja, ampak tisočletja so hodila tod po teh cestah.

Ob cerkvi Sv. Križa, ki je stala na istem mestu kakor sedanja, je bilo križišče živahnih, starodavnih cest, ki so se ohranile še iz rimskih časov. Od tod je šla ena izmed cest čez Sotlo na Hrvaško, druga je šla proti Rogatcu, pod Donačko goro čez Prevalje, mimo Žetal skozi Haloze proti Ptuju; tretja pa je krenila proti Slatini ter dalje proti Kostrivnici.

Po teh cestah je šla trgovina v predrimskih časih; tod so korakale rimske legije; tod je po kamnitem tlaku drdrala rimska pošta; tod so se valili narodi ob svojem preseljevanju; tod mimo so jezdili srednjeveški vitezi; tod sta si stara Slovenija in Hrvaška podajali roko v trgovskih pogodbah in zvezah, pa tudi v vzajemnih borbah proti vpadom sovražnih narodov. In še danes se tu srečavajo hrvatski in slovenski gostje v odkritosrčnem prijateljstvu. Kakor v spomin nekdanjega velikanskega prometa ima trg Rogatec v vsem šmarskem okraju še danes največ sejmov v letu: 24. februarja, 21. marca, ponedeljek po beli nedelji, ponedeljek po vnebohodu, 25. maja, 12. julija, 24. avgusta, 14. septembra, 30. novembra. Na teh sejmih se vidi živa in dejanska ljudska slovensko-hrvatska vzajemnost.

Na teh tleh so stali brambeni tabori v rimski kakor v krščanski dobi. Bližnje selo Kostrivnica nosi svoje ime od latinska »castra«, kjer so imeli Rimljani svoj vojaški tabor. Druge rimske naselbine so zasledili pri Šmarju, pri Mestinju, pri Veliki in Mali Pristavi in ob pobočju Donačke gore. Tukaj sta se našla dva sarkofaga, izrezana iz peščenca. Pri stari cerkvi Sv. Križa so našli novec cesarja Domicijana (81—96). Pri cerkvi Sv. Rozalije so 1852 izkopali različne predmete, ki so iz rimske, če ne celo iz keltske dobe. Žal, da to vse še ne dokaže, če so stari Rimljani poznali slatinske vrelce.

Odkar je ob koncu 17. stoletja zaslovela slatinska zdravilna voda, jo je začelo tudi okoliško ljudstvo še bolj ceniti in piti. Kakor je iz župnijskega imenika župljanov razvidno, je bilo poslej zdravstveno stanje ljudstva zelo povoljno. V mrtvaški matici najdemo veliko oseb, ki so doživele starost 100 let. Gotovo je slatina, ki so ljudje pili, ugodno vplivala na zdravje. Omembe vredno je, da je bil v raznih dobah župnik pri Sv. Križu večkrat tudi v zdravstvenem pogledu pomočnik in tolažnik svojega ljudstva.

Seljanka z Brrstovca pri Rogaški Slatini, Elizabeta Prah, ki je učakala starost 99 let, je ljudem, ki so zdaj stari nad 70 let, pripovedovala pred 30 leti, kako so se leta 1855 v svetokriški nadžupniji rešili kolere. Umrlo je že 40 oseb. Zlasti je močno nastopila v občini Topolje. »Tedaj se je nekega dne prikazal nad Slatino velik ptič z neraziočnim cvrčanjem, ki se je ljudski domišljiji zlil v klic: Pijte slatino z bebercem! Ljudje so si natrgali beberca in so ga kuhali in pili v slatini in so res ozdraveli.« »Beberc« je neke vrste vodenika, ki raste kakor ločje in se še danes nahaja zlasti ob potokih pri Sladki gori. Če ne drugega, eno moremo posneti iz tega pripovedovanja, da ljudstvo že odnekdaj veruje in zaupa v zdravilno moč slatinske rudninske vode.

Toda kljub zdravstvenim spopolnjenim razmeram in kljub slatinski zdravilni vodi »postaja rod za rodom šibkejši in doba človeškega življenja se krajša«, piše zgodovinar dr. Kovačič v svoji monografiji: Nadžupnija Sv. Križa pri Rogaški Slatini. »Glavni vzrok temu je splošno in prekomerno uživanje alkoholnih pijač, zlasti žganja«.

Kroginkrog po goricah na slovenski, kakor na hrvatski strani so zasajeni številni vinogradi. Ljudstvo jih ceni in ljubi tudi zato, ker jih jim, skoraj povsod, zaljša in čuva ta in ona romarska Marijina cerkev. Na slovenski strani: Marija na Sladki gori, Poljska Marija v Kostrivnici in Loreto na Ložnem, obe cerkvi stojita pod Bočem, v kratki medsebojni razdalji. Na hrvatski strani: Taborska Marija nad Rogatcem, Trški vrh nad Krapino, in kar je za našo trditev posebno značilno: Vinagorska Majka Božja pri Deseniču, kjer se hrani spomin Veronike Deseniške. Tako je nastala pesem, ki je Slovencem in Hrvatom dobro znana in lepo razodeva ljubezen Slovenskega in Hrvaškega Zagorja do Matere božje med zelenimi vinogradi.

Zasadil Jezus vinograd.
S čim ga je zasadil?
Z blaženu Djevu Mariju,
svoju presvetu Materju.
Obrezal Jezus vinograd.
S čim ga je obrezal?
Z blaženu Djevu Mariju,
svoju presvetu Materju.
Nakolil Jezus vinograd.
S čim ga je nakolil?
Z blaženu Djevu Mariju,
svoju presvetu Materju.
Okopal Jezus vinograd.
S čim ga je okopal?
Z blaženu Djevu Mariju,
svoju presvetu Materju.

Besedilo je povzeto iz Jeronimske knjižice »Od Jezusa in Marije«, str. 37. Napev, ki nam je bil tudi na razpolago, je prišel iz Jakovlja v Hrvatskem Zagorju.